

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
18.07.2022. – 22.07.2022.

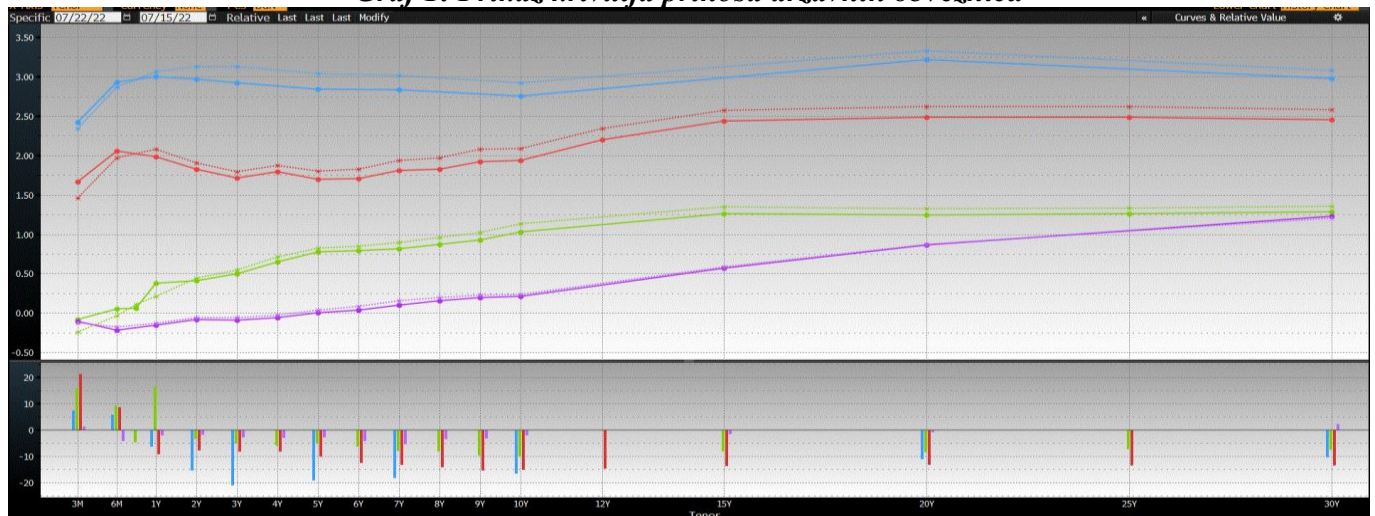
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	15.7.22	22.7.22	15.7.22	22.7.22	15.7.22	22.7.22	15.7.22	22.7.22
2 godine	0,47	0,45	3,12	2,97	1,92	1,85	-0,06	-0,08
5 godina	0,83	0,78	3,03	2,84	1,81	1,71	0,04	0,01
10 godina	1,13	1,03	2,92	2,75	2,09	1,94	0,24	0,22

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	15.7.22	22.7.22	
3 mjeseca	-0,172	-0,044	↗
6 mjeseci	-0,040	0,052	↗
1 godina	0,245	0,414	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 22.07.2022. godine (pune linije) i 15.07.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Tokom protekle sedmice održan je sastanak ECB na kojem je donesena odluka da se poveća referentna kamatna stopa za 50 baznih poena, što je bilo više od očekivanih 25 baznih poena. Kao razlog većeg povećanja kamatne stope navedeni su posljednji podaci o inflaciji, slab euro, te jednoglasno odobrenje programa Transmission Protection Instrument (TPI). Sve tri kamatne stope ECB su povećane za po 50 baznih poena – referentna (eng. main refinancing operations) na 0,50%, stopa po kojoj se banke zadužuju kod ECB (eng. marginal lending facility) na 0,75% i stopa koju ECB odobrava bankama za depozite (deposit facility) na 0,00%. ECB je uklonila ranije korištene smjernice monetarne politike, te je istaknuto da će se naredne odluke donositi u skladu sa dostupnim podacima, kao i da će se odlučivati na mjesečnom nivou. ECB je, takođe, publikovala alat za antifragmentaciju tržišta EU, TPI, kojim je ECB detaljno specifikovala četiri kriterija: usklađenost sa fiskalnim okvirom ECB, odsustvo ozbiljnih makroekonomskih neravnoteža, fiskalna održivost i zdrave politike koje su u skladu sa posvećenošću zemlje planovima oporavka. Na pratećoj pres-konferenciji na pitanje da li se TPI može koristiti za obuzdavanje političkih previranja u Italiji, Lagarde nije mogla dati čvrst stav odnosno obavezivanje.

Krajem sedmice član UV ECB Rehn je izjavio da trenutno nema znakova inflatorne spirale, dok je njegov kolega Kazimir izjavio da bi naredno povećanje referentne kamatne stope moglo iznositi između 25 do 50 baznih poena u zavisnosti od ekonomskog razvoja u eurozoni i šire. Predsjednica ECB Lagarde je izjavila da će ECB povećavati kamatne stope dok se inflacija ne vrati na ciljani nivo od 2%.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacija – EZ (G/G) F	JUN	8,6%	8,6%	8,1%
2.	Stopa inflacije - Austrija (G/G) F	JUN	-	8,7%	7,7%
3.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	MAJ	-	4,5	-3,9
4.	Trgovinski bilans – Italija (u milionima EUR)	MAJ	-	12,0	-3.639
5.	Trgovinski bilans -Španija (u milionima EUR)	MAJ	-	-4.795	-6.394
6.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	JUL	-24,9	-27,0	-23,8
7.	Indeks povjerenje potrošača – Holandija (prelim.)	JUL	-	-51	-50
8.	Stopa nezaposlenosti – Holandija	JUN	3,3%	3,4%	3,3%
9.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (prelim.)	JUL	51,0	49,6	52,1
10.	PMI indeks prerađivačkog sektora -Njemačka (prelim.)	JUL	50,7	49,2	52,0
11.	PMI indeks prerađivačkog sektora -Francuska (prelim.)	JUL	51,0	49,6	51,4
12.	PMI indeks uslužnog sektora - EZ (prelim.)	JUL	52,0	50,6	53,0
13.	PMI indeks uslužnog sektora - Njemačka (prelim.)	JUL	51,4	49,2	52,4
14.	PMI indeks uslužnog sektora – Francuska (prelim.)	JUL	52,8	52,1	53,9
15.	Kompozitni PMI indeks – EZ (prelim.)	JUL	51,0	49,4	52,0
16.	Kompozitni PMI indeks - Njemačka (prelim.)	JUL	50,2	48,0	51,3
17.	Kompozitni PMI indeks- Francuska (prelim.)	JUL	51,1	50,6	52,5

SAD

Tržište nekretnina u SAD, koje je veoma osjetljivo na promjene kamatnih stopa, tokom ove godine je znatno oslabilo jer je Fed agresivno povećao kamatnu stopu kako bi uticao na smanjenje rastuće inflacije koja je dostigla najviši nivo u posljednjih 40 godina. Prosječna fiksna kamatna stopa na tridesetogodišnju hipoteku je povećana na 6% u junu u odnosu na 3,3% na početku godine. Iako je nepoznato koliko će se povećati kamatne stope na hipotekarne kredite u narednom periodu, gotovo je sigurno da će još neko vrijeme ostati visoke pošto Fed planira da poveća referentnu kamatnu stopu na sastanku FOMC-a koji se održava ove sedmice.

Prodaja postojećih kuća SAD je smanjena peti mjesec zaredom, na najniži nivo u posljednje dvije godine, budući da rastuće kamate i rekordno visoke prodajne cijene čine kupovinu kuće nedostižnom za sve veći broj domaćinstva u SAD. Reutersova anketa je pokazala da ekonomisti smatraju da je vjerovatnoća recesije oko 40% u narednih 12 mjeseci, dok je u mjesecu ranije ova vjerovatnoća iznosila 25%.

Ministrica finansija Yellen je za NBC izjavila da će ekonomija SAD vjerovatno doživjeti izvjesno usporavanje uz sporije otvaranje novih radnih mjesta, ali je dodala da ne smatra da je u pitanju recesija. Pošto stopa inflacije SAD raste najbržim tempom u posljednje četiri decenije, sve veći broj analitičara smatra da će biti neizbježna recesija i povećanje nezaposlenosti. Potezi Feda će vjerovatno dodatno naštetiti ekonomiji SAD, kako bi rastuću inflaciju stavili pod kontrolu. Po riječima Yellen, Fed je zadužen za uspostavljanje politike koja će smanjiti stopu inflacije u SAD.

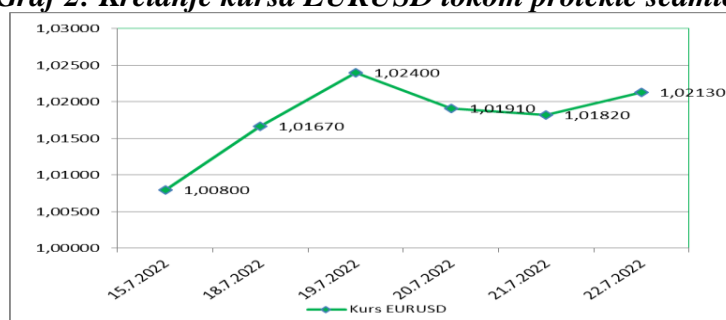
Tržišni učesnici su u iščekivanju sastanka FOMC-a koji se završava 27. jula, na kojem se očekuje povećanje referentne kamatne stope od 75 ili 100 baznih poena.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni	
				period	
1.	NAHB indeks tržišta nekretnina	JUL	65	55	67
2.	Indeks započelih kuća (M/M)	JUN	2,0%	-2,0%	-11,9%
3.	Građevinske dozvole (M/M)	JUN	-2,7%	-0,6%	-7,0%
4.	Prodaja postojećih kuća (M/M)	JUN	-1,1%	-5,4%	-3,4%
5.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	15. jul	-	-6,3%	-1,7%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	16. jul	240.000	251.000	244.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	9. jul	1.340.000	1.384.000	1.333.000
8.	Vodeći indeks	JUN	-0,6%	-0,8%	-0,6%
9.	PMI indeks prerađivačkog sektora (prelim.)	JUL	52,0	52,3	52,7
10.	PMI indeks uslužnog sektora (prelim.)	JUL	52,7	47,0	52,7
11.	Kompozitni PMI indeks (prelim.)	JUL	52,4	47,5	52,3

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,0080 na nivo od 1,0213.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Utrka za premijera je nastavljena tokom protekle sedmice, te se sada izbor vodi između dva kandidata – Sunaka i Truss. Ankete u Velikoj Britaniji pokazuju da se Liz Truss favorizuje kao kandidat na poziciju premijera i lidera Konzervativne partije. Ukoliko bi Truss pobijedila, to bi moglo uticati na slabljenje funte uzimajući u obzir njene promjenljive stavove o pitanju poreske i monetarne politike.

Guverner BoE Bailey je izjavio da BoE razmatra opciju smanjenja državnih obveznica u portfoliju za 50 do 100 milijardi funti u narednih godinu dana, što bi se realizovalo kroz kombinaciju aktivnih prodaja i reotkupa ovih obveznica. BoE bi time trebalo da postane prva centralna banka koja je počela sa prodajama državnih obveznica koje su kupovane tokom desetogodišnjeg perioda kao dio pokušaja da se stimuliše ekonomija Velike Britanije. BoE je u februaru prestala da reinvestira dospijevajuće obveznice iz ukupnog programa kvantitativnih olakšica vrijednog 875 milijardi funti. Od tada je vrijednost ovih sredstava smanjena na 847 milijardi funti.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni	
				period	
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	JUL	-	9,3%	9,7%
2.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć (u 000)	JUN	-	-20.000	-34.700
3.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	MAJ	3,8%	3,8%	3,8%
4.	Inflacija (G/G)	JUN	9,3%	9,4%	9,1%
5.	Maloprodaja (G/G)	JUN	-5,3%	-5,8%	-4,7%
6.	PMI prerađivački sektor P	JUL	52,0	52,2	52,8
7.	PMI uslužni sektor P	JUL	53,0	53,3	54,3

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,85015 na nivo od 0,85093, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,2033 na nivo od 1,1855.

JAPAN

BoJ je na sastanku održanom u četvrtak povećala prognozu inflacije, ali je zadržala ultraniske kamatne stope i upozorila na rizike sa kojima se suočava krhka ekonomija Japana, osnažujući svoj stav u periodu kada sve centralne banke pooštravaju monetarnu politiku. BoJ je zadržala referentnu kamatnu stopu na nivou od -0,1%. Ciljani nivo prinosa na desetogodišnje državne je i dalje na nivou od oko 0%. BoJ je takođe obećala da će nastaviti kupovati desetogodišnje državne obveznice po prinosu od 0,25% svakog radnog dana. Dok rastući troškovi goriva i robe "guraju" inflaciju Japana iznad ciljanog nivoa od 2%, BoJ je više puta ponovila da ne žuri da povuče podsticaje jer usporavanje globalnog ekonomskog rasta zamagljuje izgleda za još uvijek krhku ekonomiju Japana. U novim kvartalnim projekcijama, BoJ je povećala prognozu inflacije na 2,3% sa 1,9% za tekuću fiskalnu godinu, dok je stopu inflacije za narednu fikslnu godinu povećala na 1,4% sa 1,1%. BoJ je smanjila prognozu GDP za ovu fiskalnu godinu na 2,4% sa 2,9% te je upozorila na potencijalne opasnosti od dugotrajnih ograničenja ponude, rasta cijena roba, pandemije i rata u Ukrajini.

Vlada Japana je imenovala nove članove odbora BoJ, Takatu, ekonomistu koji je upozorio na negativne efekte monetarnog popuštanja. Takata će zauzeti mjesto ekonomiste Kataoke, koji se zalagao za dodatno ublažavanje monetarne politike kako bi podstakao ekonomski rast. Drugi imenovani je Tamura, bankarski veteran koji će zamijeniti Hitoshi Suzukija.

Guverner Kuroda izjavio je da je slab JPY posljedica „solo snažnog“ USD i da neznatno povećanje kamatnih stopa u Japanu neće zaustaviti deprecijaciju JPY. On je napomenuo da bi značajno povećanje kamatnih stopa zaustavilo deprecijaciju JPY, ali da bi sa druge strane nanijelo veliku štetu ekonomiji Japana.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY)	JUN	1.559,7	1.383,8	2.385,8
2.	Izvoz (G/G)	JUN	17,0%	19,4%	15,8%
3.	Uvoz (G/G)	JUN	46,3%	46,1%	48,9%
4.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) final.	JUN	-	17,1%	23,7%
5.	Stopa inflacije (G/G)	JUN	2,4%	2,4%	2,5%
6.	Stopa temeljne inflacije (G/G)	JUN	0,9%	1,0%	0,8%
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora (prelim.)	JUL	-	52,2	52,7
8.	PMI indeks uslužnog sektora (prelim.)	JUL	-	51,2	54,0
9.	Kompozitni PMI indeks (prelim.)	JUL	-	50,6	53,0

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 139,63 na nivo od 139,00. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa 138,57 na nivo od 136,12.

NAFTA I ZLATO

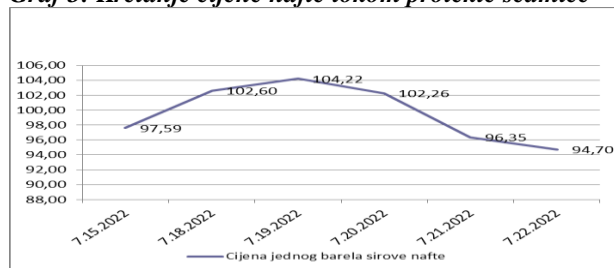
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 97,59 USD (96,82 EUR).

Tokom protekle sedmice tržište nafte je bilo prilično volatilno jer investitori procjenjuju odnose između ponude i potražnje pošto se neizvjesnosti pojavljuju na obje strane. U ovoj godini cijena nafte je povećana za oko 25%, uglavnom kao posljedica odnosa Rusije i Ukrajine. Početkom sedmice cijena nafte je rasla pod uticajem opšteg rasta cijena dobara. Fjučerski na prirodni gas u SAD su povećani jer su visoke temperature u SAD pojačale tražnju za gasom. Slično stanje je zabilježeno i u Velikoj Britaniji i Francuskoj gdje je toplotni talas takođe uticao na pojačanu tražnju za gasom, a time i njegovu cijenu. Pored toga, neizvjesnosti oko otvaranja Sjevernog toka 1 dodatno su pojačale nervozu na tržištu energenata.

Ministar vanjskih poslova Saudijske Arabije princ Faisal bin Farhan je izjavio da na globalnim tržištima ne postoji nedostatak nafte, ali postoji problem nedostataka kapaciteta u rafinerijama koje nisu u mogućnosti da proizvedu dovoljno nafte koja će zadovoljiti tražnju. Cijena nafte je počela da se postepeno smanjuje nakon što je EIA objavila podatak da su zalihe benzina u SAD povećane na sedmičnom nivou, dok je rast kamatnih stopa ECB pojačao zabrinutost oko globalne tražnje za ovim energentom. Osim toga, izvoz sirove nafte iz Libije nastavljen je nakon višemjesečne pauze. Cijena nafte je tokom trgovanja u petak smanjena pod uticajem procjena investitora oko snage ovog tržišta u odnosu na zabrinutost oko ekonomskog usporenja.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 94,70 USD (92,72 EUR). Zabilježen je sedmični pad cijene od 2,96%. Ovo je treća sedmica zaredom da cijena nafte bilježi smanjenje.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.708,17 USD (1.696,61 EUR).

Početkom sedmice cijena zlata nije bilježila značajne promjene i uglavnom je bila pod uticajem kretanja dolara. Takođe, investitori su procjenjivali naredne odluke FOMC-a, što je uticalo na to da se cijena ovog plemenitog metala kreće u uzanom rasponu. Sredinom sedmice cijena zlata je zabilježila nešto veći pad upravo zbog procjena investitora oko zauzimanja pozicija. Očekivani rast kamatnih stopa uticao je na investitore da svoja sredstva usmjere u većoj mjeri ka aktivama koje nose kamatu u odnosu na investicije poput zlata. To je dovelo do smanjenja i konsolidacije cijene zlata na nivou od oko 1.700 dolara po unci.

Već narednog dana u četvrtak, cijena zlata je povećana pod uticajem pojačane zabrinutosti investitora oko ekonomskog rasta zbog primjene restriktivnije monetarne politike u nekima od vodećih ekonomija. Zabrinutost zbog recesije je pojačana nakon što su objavljeni podaci sa tržišta rada u SAD pokazali da su zahtjevi za pomoć zbog nezaposlenosti povećani na najviši nivo u posljednjih osam mjeseci.

Cijena zlata je u petak povećana nakon što su objavljeni slabiji ekonomski podaci za većinu snažnijih ekonomija ukazali na usporenje, što je pojačalo strahove od globalnog usporenja i reduciralo očekivanja daljeg monetarnog zatezanja od strane globalnih centralnih banaka.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.727,64 USD (EUR 1.691,61). Cijena zlata je zabilježila sedmični rast od 1,14%, nakon pet sedmica uzastopnog pada cijena.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

